

MAJANDUSSEMINAR

Raasuke: omavalitsused tiksuvad pommina. Kriis teravdas kitsaskohti

KATARIINA KRJUTSKOVA
katarina.krjutskova@aripaev.ee

Ehkki kriisiaastaist õpiti vähe ja muret teeb kohalike omavalitsuste võlakoores, on Eesti analüütikute hinnangul võlakriisis visklevas Euroopas õigel kursil.

Kohalikud omavalitsused on tiksuv pomm, Euroopa on silmitsi õiguskriisiga, võlakriisist väljumiseks tuleb tegutseda ja Eesti peab joonduma Saksamaa järgi – need olid juhtivad mõtted eilsel majandusseminaril “Kuhu viib võlakriis Euroopa ja Eesti?”.

Kriisiaastad muudkui kerivad ja siinsed analüüsijad leiavad, et juhtunust on õpitud vähe. Ja kes teab, kas praegu ongi võimalik õpetussõnu öelda, sest Vahemere maad kõiguvad ikka elu ja surma vahel – kriis pole veel lõppakordi esitanud ja tagasilööke võib tulla ootamatust kohast.

Ehk seetõttu jäid ettekandjate lootused tuleviku paranemise kohta tagasihoidlikuks. Rahvusvahelise ettevõtluse professor Urmas Varblane sõnas, et siiani on Euroopa hästi elanud vaid suure võlakoores tõttu. Nüüd on aga ennast lõhki laenatud ja võlaintressid üha kasvavad.

Kui me ei tee reforme, võime jätkata liidus, mille majanduskasv on nulljalamil. Enim rõhutas Varblane, et Euroopa Liidus tuleks tagada teenuste vaba liikumine.

Kohalikel omavalitsustel kehv investeerimisvõimekus. Majandusministri nõuniku Erkki Raasuke

sukese hinnangul on üks valukoht Eesti kohalike omavalitsuste võlad, mille teenindamine kaandab investeerimisvõimekust. Tema arvates on Eestis omavalitsusi, kelle võlakoores kõrval kahvatuks isegi Kreeka.

Tulud ei kasva. Raasuke selgitas, et suured kohalike omavalitsuste võlad tähendavad seda, et keskmiselt 7 protsenti aastasest eelarvest läheb võla teenindamiseks. Seetõttu langeb oluliselt ka kohalike omavalitsuste investeerimisvõime. 2006. aastal investeerisid omavalitsused kuni 20 protsenti oma tuludest. Praegu on see poole võrra langenud, sest tulud ei kasva, märkis Raasuke.

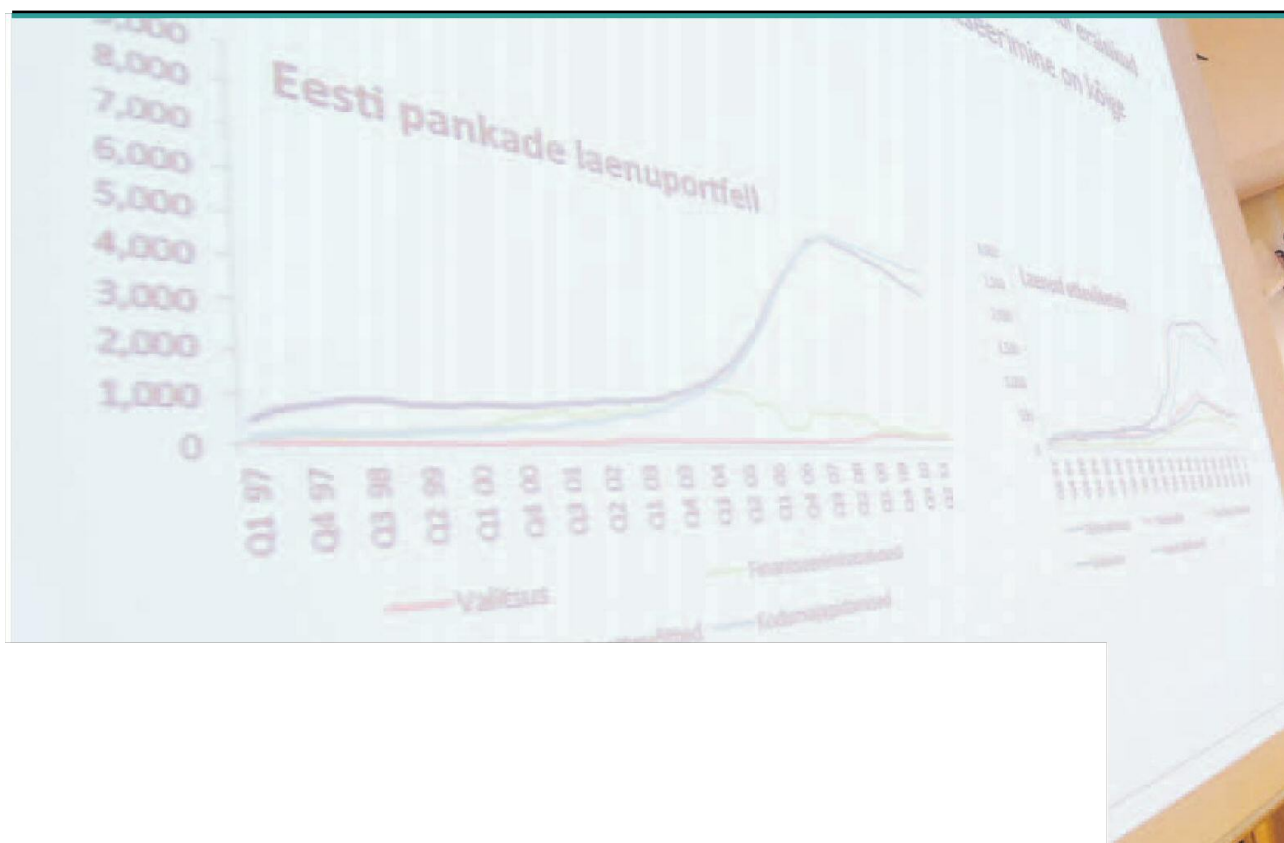
Olenemata sellest arvab Raasuke, et oleme õigel kursil. “Võib-olla valitsuse retoorika on olnud häiriv, aga mul pole mingit kriitikat selle kohta,” ütles Raasuke. “Kas see on olnud õnn või tarkus, aga asjad on läinud väga hästi,” lisas ta.

Märksa kriitilisem oli Tartu Ülikooli õigusteaduskonna dotsent Carri Ginter. “Juuramaailmas

Võib-olla on valitsuse retoorika olnud häiriv, aga mul pole mingit kriitikat selle kohta. Kas see on olnud õnn või tarkus, aga asjad on läinud väga hästi.

majandusministri nõunik
Erkki Raasuke

MAJANDUSMI-
NISTRI nõunik
Erkki Raasuke
ütles, et Eesti
üks murekoht
on kohalike
omavalitsuste
suur võlakoo-
rem. FOTO: RAUL
MEE

Ä **Kommentaar** **Euroopas tuleb veel** **võlakriisilaineid**

KRISTJAN LEPIK,
tarkinvestor:ee asutaja

Töenäoliselt tuleb veel Euroopa võlakriisi laineid, enne kui saab öelda, et olukord hakkab paremaks minema. Seega kinnitage turvavööd, aastad 2012–2013 on Euroopa jaoks väga turbulentsete. Kuigi võlakriisi ohjeldamisel on tehtud vigu, liiguvad mitmed asjad siiski õiges suunas – lõpuks on riigid asunud kärpima ning eelarveid selgemalt tasakaalu poole lükkama ning tegeletakse riigisektori reformimise ja efektiivsemaks muutmisega. Need on pikad ja aeglased protsessid, kuid vähemalt ravi siiski toimub. Selle tulemusena peaks euroala eelarve defitsiit tulemasel aastal 3,7% kanti, samal ajal kui USA eelarve defitsiit on jätkuvalt 9% juures – Euroopa kriis on sundinud Euroopat lõpuks tegutsema.

USA-l seisab see ravi ilmselt alles ees. Meenutage kas või Eestit aastal 2009 – kohutavad makronumbrid – kohanemine ehk kärpimine halvendab alati lühiajaliselt numbreid.

Samas on näha probleemilisi samme võlakriisiga võitlemisel – näiteks Euroopa liidrid oleks pidanud juba 2010. aasta suvel Kreekale raha mitte laenama, praeguseks on riigi päästmise hind läinud mitu korda suuremaks.

on olukord sama depressiivne. Meil on tegemist tõsiste õiguslike probleemidega,” ütles ta. Ginter oli seisukohal, et meie õigusriik vajab tehnohooldust, sest lisaks majanduse probleemidele on Euroopa Liit kaasa toonud õigusliku sasipuntra.

Palju oli juttu võimu tsentraliseerumisest nii Euroopa Liidu kui ka Eesti tasandil. Seetõttu on väikematel liikmesriikidel üha keerulisem Euroopa poliitikas kaasa rääkida. Teisalt on ka riigisisest demokraatia alus õõnestunud, mida enam võim koondub ja vähem avalikkusega arvestatakse.

Joonduda tuleb Saksamaa järgi. “Mingi seltskond hakkab otsustama, et nemand on rahvast targemad. Keskvõim hakkab arvama, et nemand ongi esimene Euroopa või esimene Eesti,” lisas Ginter. See omakorda tekitab olukorra, kus kaob võimude lahusus.

Analüütikud pidasid oluliseks, et Eesti seaks fookuse.

Lobjaka kinnitusel on valitsus õigel suunal, kui joondub Euroopa Liidu poliitikas Saksamaa järgi. Kuigi Lobjakas mõõnis, et Eesti ja Saksamaa sarnasus on pettekujutelm, peaksime Merkelimaa mantlisisilust kinni hoidma. Seda eelkõige põhjusel, et sealne majandus on tugevamatel jalgadel kui Prantsusmaal, sest viimane sõltub suuresti vahemeremaade edust.

Rohkem keskendumist naabritele. Eesti Panga nõukogu esimees Jaan Männik lisas, et Eestil tuleks ennekoike keskenduda Lätiile, Leedule, Soomele, Rootsiile ja Saksamaale. “Arvan, et Eesti Panga järgmine president peaks kindlasti rääkima saksa keelt, sest ta peab väga palju aega veetma lõunalaual, kus kõneldavaks keeleks on saksa, mitte inglise keel,” märkis Männik.